

Huvudman

Kumla kommun
kommun@kumla.se

Beslut

Datum 2025-04-25

Dnr SI 2025:2541

Sida 1 (10)

Ärendet

Tillsyn av förskoleklass och grundskolan Kumlaby skola F-6 i Kumla kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Kumla kommun att senast den **11 augusti 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande anmälan av kränkande behandling till rektorn. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Kumla kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Kumla kommun ska vidta följande åtgärder

Anmälan till rektorn vid kännedom om kränkande behandling

1. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 25 maj 2025 klargöra skyldigheten för all skolpersonal att, vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling göra en anmälan till rektorn. Huvudmannen ska dokumentera hur och när informationen har förmedlats. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 § andra stycket samt 6 kap. 5 och 10 §§ skollagen)
2. Se till att all personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn. Rektorn ska dokumentera hur många anmälningar om kränkande behandling som inkommit under perioden 1 maj 2025 – 1 juni 2025. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (6 kap. 5 och 10 §§ skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser att huvudmannen ska säkerställa att det vid skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete för att skapa trygghet och studiero, att alla som arbetar på skolan motverkar kränkande behandling av elever genom att agera då en elev utsätts för kränkande behandling samt att huvudmannen startar en utredning efter varje inkommen anmälan om kränkande behandling och i förekommande fall vidtar de åtgärder som krävs för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Skolinspektionen avslutar vidare ärendet i de delar det avser skolenhetens arbete med att upprätta, följa upp och se över planen mot kränkande behandling under medverkan av eleverna, skolenhetens arbete med ordningsregler samt skolenhetens arbete med elevers upprepade ordningsstörande beteende.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2025:2541) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden våren 2025 inlett en tillsyn av Kumlaby skola F-6 i Kumla kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Kumlaby skola F-6 följer gällande bestämmelser om skolenhetens arbete med trygghet, studiero och kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan, trygghetsteamet och rektorn samt lektionsobservationer den 25 mars 2025 och den 26 mars 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. skolenhetens dokumenterade kvalitetsarbete gällande trygghet, studiero och kränkande behandling, skolenhetens två års senaste planer mot kränkande behandling, ordningsregler, resultat av enkäter avseende trygghet och studiero samt fem kränkingsanmälningar med tillhörande utredningar gällande ordningsstörande beteende. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Anmälan till rektorn vid förekomst av kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elevhälsoteamet, trygghetsteamet och lärarna framgår att all personal inte anmäler när de får kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling. Elevhälso- och trygghetsteamet uppskattar att cirka 80 % av personalen anmäler uppgifter om upplevd kränkande behandling till rektorn och uppger samtidigt att inte all personal vet hur man gör en sådan anmälan i det digitala systemet. Lärarna uppger att på grund av hög arbetsbelastning är det ibland för stressigt att hinna med att göra en anmälan om kränkande behandling. Lärarna uppger också att det kan röra sig om en konflikt som är utagerad efter att samtal förts med inblandade elever och att det då inte görs någon anmälan.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. (1 kap. 5 § skollagen)

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet. (2 kap. 34 § skollagen)

Av skollagen framgår att en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för

kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. (6 kap. 10 § skollagen)

Av läroplanen för grundskolan framgår att alla som arbetar i skolan aktivt ska motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper. (Lgr 22, 2.1 Normer och värden)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med att anmäla kränkande behandling på skolenheten. Tillsynen visar att personal inte alltid anmäler till rektorn när de får kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling. Att kränkningar inte anmäls till rektorn medför att händelserna inte kommer till huvudmannens kännedom och att huvudmannen därmed inte kan ta sitt ansvar för att skyndsamt utreda och vidta åtgärder som krävs för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. (26 kap. 10 § skollagen)

Kumla kommuns verksamhet vid Kumlaby skola F-6 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller anmälan av kränkande behandling till rektorn. Det finns därför skäl att förelägga Kumla kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Förebyggande arbete för att skapa trygghet och studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med rektorn, elev- och trygghetsteamet, lärarna och elever framgår att tryggheten på skolan varierar och att det till stor del handlar om att lokalerna inte är anpassade för det stora antalet elever på skolan. Det blir stundvis mycket trångt i korridor och kapprum och det påverkar eleverna negativt. Elev- och trygghetsteamet och lärarna uppger samtidigt

att förutsättningarna för att skapa en trygg skola finns då resurser har omfördelats vid ändrade stödbehov och för trygghetsskapande aktiviteter.

Av intervjuer med rektorn och elev- och trygghetsteamet framgår att det sker kontinuerlig uppföljning och analys av resultat på trygghetsenkäter samt att adekvata åtgärder sätts in för att öka tryggheten på skolan. Trygghetsteamet följer upp resultaten en gång per termin och därefter föreslår de vad som behöver göras i framtiden. Djupintervjuer genomförs med enskilda elever som en ytterligare uppföljning för att få reda på orsaker till att eleverna upplever otrygghet. Rektorn uppger att syftet är att utröna om åtgärder efter enkätresultat har fungerat.

Av intervjuer med rektorn samt elevhälso- och trygghetsteam framgår att det sker ett förebyggande arbete för att skapa en god studiero på skolenheten. En metod som tillämpas för att främja studiero är att upprätta en fast lektionsstruktur där alla lärare startar och slutar lektionerna på samma sätt. Rektorerna uppger vidare att man delar upp vissa klasser i halvklass samt att skolan har införskaffat studiebås och andra hjälpmedel för att elever inte ska störa varandra. Åtgärderna som genomförts har följts upp och analyserats. Åtgärderna har resulterat i att eleverna är lugnare och lyssnar bättre på läraren och skolan har fått positiv feedback från vårdnadshavarna.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Plan mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har efterfrågat och tagit del av skolenhetens två senaste planer mot kränkande behandling. Huvudmannen har inkommit med en plan mot kränkande behandling från läsåret 2023/2024 samt för läsåret 2024/2025. Planerna innehåller en översikt med åtgärder som ska

genomföras under läsåret och en redogörelse för hur föregående års åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling har genomförts.

Av intervjuer med rektorn, elevhälso- och trygghetsteamet samt lärarna framgår att det sker en uppföljning och utvärdering av planerade åtgärder från föregående års plan mot kränkande behandling varje år för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Vid den senaste uppföljningen och utvärderingen noterades att skolenheten inte genomfört alla åtgärder som planerats och därmed bestämdes att föregående års åtgärder skulle kvarstå.

Av intervjuer med rektorn, elevhälso- och trygghetsteamet framgår att en förkortad och förenklad version av planen mot kränkande behandling, "planen för trygga barn", har tagits fram som är lättare för eleverna att förstå. Eleverna görs delaktiga i planen för trygga barn genom att den förenklade versionen utgör diskussionsunderlag. Under diskussionen tas elevernas synpunkter och erfarenheter till vara. Eleverna uppger att de har pratat om planen för trygga barn på klassrådet.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. (6 kap. 8 § skollagen)

Av förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling framgår att en plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. (2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Agera vid kränkande behandling samt start av utredning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med rektorn och elevhälso- och trygghetsteamet framgår att personalen har en samsyn kring vad kränkande behandling är och att personalen agerar om de ser en incident. Av intervju med lärarna framgår att de agerar om de bevittnar kränkande behandling. De stoppar det som sker, samtalar med de inblandade eleverna och försöker reda ut situationen. Av intervju med eleverna framgår att personalen agerar genom att försöka lugna ner situationen, samtalar med berörda elever och kontaktar vårdnadshavare.

Skolinspektionen har efterfrågat och tagit del av fem anmälningar om misstänkt kränkande behandling med tillhörande utredningar. Dokumenten innehåller information om samtal med berörda elever, personal och eventuella vittnen samt information om att vårdnadshavare är kontaktade och att återkoppling med berörda elever skett.

Av intervjuer med rektorn, elevhälso- och trygghetsteam framgår att alla anmälningar om kränkande behandling leder till utredning.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. (1 kap. 5 § skollagen)

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet. (2 kap. 34 § skollagen)

Av skollagen framgår att personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. En åtgärd enligt första stycket får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. Enligt de förutsättningar som anges i 7 - 23 §§ får det beslutas om utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering utanför den egna skolenheten, avstängning

ande av föremål. Även sådana åtgärder får vidtas endast om de står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. (5 kap. 6 § skollagen)

Av skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i detta kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget. (6 kap. 5 § skollagen)

Av skollagen framgår att huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Av läroplanen för grundskolan framgår att alla som arbetar i skolan aktivt ska motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper. (Lgr 22, 2.1 Normer och värden)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skolenhetens ordningsregler

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation samt av intervjuer med rektorn, elevhälso- och trygghetsteamet och lärarna framgår att det finns ordningsregler på skolenheten som rektorn beslutat om. Av intervju med rektorn och elevhälso- och trygghetsteamet framgår att ordningsreglerna tas fram, följs upp och analyseras varje år. Det innebär en utvärdering av hur eleverna följer reglerna.

Det framgår av intervjuer med lärare och elever att eleverna är delaktiga i att diskutera och påverka skolenhetens ordningsregler på klass- och elevråd.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs, följs regelbundet upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler. (5 kap. 5 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Utredning av upprepat ordningsstörande beteende samt åtgärder**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av intervjuer med rektorn och elevhälso- och trygghetsteamet framgår att det alltid startas en utredning vid en elevs upprepade ordningsstörande beteende och/eller olämpliga uppträdande. De intervjuade beskriver rutinerna för hur en utredning går till. Alla händelser, såsom upprepat ordningsstörande beteende dokumenteras i ett digitalt dokument som är tillgängligt för lärare, elevhälsopersonal och rektor. Till exempel gör elevhälsan en kartläggning av det som fungerar väl eller inte fungerar väl för eleven i fråga under en skoldag. Efter en kartläggning kan nya åtgärder vidtas om bedömningen är sådan att vidtagna disciplinära åtgärder inte varit tillräckligt effektiva.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse ska rektorn se till att det startas en utredning där saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. (5 kap. 9 § skollagen)

Av skollagen framgår att om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. (5 kap. 10 § skollagen)

Av skollagen framgår att med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 9 § första stycket ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. (5 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Christina Hjalmarsson

Beslutsfattare
Signerat av: Christina Hjalmarsson

X Lena Puman

Föredragande
Signerat av: Lena Puman